

Ѓорѓи Јаковов Зографски е роден во Папрадиште, Велешко, во 1871 година. Се смета за припадник на најстарите семејства од Река, кои се занимавале со градителство, зографство, иконопис и копаничарство.

Зографски го вбројуваат меѓу последните македонски зографи во преродбенскиот период, кои ги навестили модерните текови во македонската уметност, заедно со Димитар Андонов Папрадишки, Коста Вангелов, Гаврил Атанасов Беровец, но и со авторите од Струмица, Штип, Битола и од други градови.

Пишува: Милева ЛАЗОВА

ЃОРЃИ ЈАКОВОВ ЗОГРАФСКИ И НЕГ

Папрадиште, Велешко, во 1871 година. Потекнува од родот Рензовско-Зографски, од мијачкото село Тресонче, а неговата зографска активност почнува во тајфата на татко му Јаков, каде што сликал во духот на конзервативниот и конвенционалниот традиционализам. Во 1887/88 година заминал на школување во Москва и во Ленинград, но по десет месеци од непознати причини се вратил во Македонија, со што му ставил крај на школувањето. Неговата сликарска активност продолжила во Бугарија, во Македонија и во Србија каде што интензивно сликал и создавал дела.

Заедно со неговиот современик Димитар Андонов Папрадишки, движејќи се, главно, меѓу зографска и сликарска ангажираност, извршиле значаен пресврт во македонскиот преродбенски период. Од религиозни теми изработени во духот на локалното византиско и поствизантиско сликарство, одговарајќи на потребите на младиот македонски граѓански слој, тој се свртел кон обработката на световни теми. Тој се вклопил меѓу неколкуте најзначајни автори и ја повлекол развојната линија на профаното сликарство кај нас. Во својата работа сликајќи, пред сè, портрети, опфатил историски композиции, пејзажи и мртва природа. Неговото културно значење е големо, најавувајќи го крајот на XIX и на почетокот на XX век новиот период на модернизам во македонското сликарство. Делата на Зографски, освен во црквите и во манас-

ЃОРЃИ ЗОГРАФСКИ

тирите во Македонија и во Србија, се наоѓаат и во приватни музејски збирки во Бугарија.

Со монографско претставување на Ѓорѓи Зографски низ изложба и каталог се заокружува проектот на Националната галерија во Скопје, да го проучи и

НАИВИСТИЧ РЕФЛЕКСИИ И

Пред Новогодишните празници, во организација на Националната галерија на Македонија, во Чифте-амам во Старата скопска чаршија беше отворена ретроспективна изложба посветена на македонскиот зограф Ѓорѓи Јаковов Зографски (1871-1945). Претставени се шеесеттина ликовни дела (икони и масла), изработени од раката на еден од последните македонски зографи во преродбенскиот период, кои ги навестија модерните текови во македонската уметност. Честа да ја отвори изложбата му беше доверена на историчарот на уметноста Димитар Корнаков, а автори на изложбата се Славица Алексоска, виш кустос во галеријата и проф. Владимир Величковски.

Ѓорѓи Јаковов Зографски е роден во

ВТОРО ПРИШЕСТВИЕ (СТРАШЕН СУД) ОД 1933 ГОДИНА

ОВАТА СЛИКАРСКА ДЕЈНОСТ

ВИСТИНИТ НАСТАН ОД 1884 ГОДИНА ВО СЕЛО ПАПРАДИШТЕ

Последните македонски зографи, меѓу кои секако е и Ѓорѓи Зографски, на свој начин ќе го извршат преминот од поствизантискиот идиом, кој се карактеризира со некои локални белези кон срамежливо изразено модернизирање на сликарскиот пристап. Тие всушност се сликари, самоуки мајстори кои не можеле да се отргнат од старото, а ниту новото да го усвојат како иновативна специфична поетика. Оттука, нивниот амбивалентен пристап доби белези на "примитивистичко" или наивистичко сликарство, кое во себе асимилирало бледи рефлексии на некои модерни струења.

КРАЈ ВАРДАР ОД 1941/42 ГОДИНА

КО СЛИКАРСТВО СО А МОДЕРНИ СТРУЕЊА

ПАПРАДИШКО-ВЕЛЕШКИ ЦРКОВНИ СТРОИТЕЛИ,
ЗОГРАФИ И РЕЗБАРИ

да го афирмира овој прв значаен период во развојот на македонската култура и уметност. Меѓутоа, авторот на каталогот проф. Владимир Величковски потенцира дека недостасува пошироко истражувачко опфаќање на животот и на делото на вториот значаен автор меѓу зографите - сликари. Тоа е значаен проект кој останува отворен за натамошни истражувања, кои би резултирале со заокружени мислења или заклучоци. Поцелосно истражување во соседните земји би можело да расветли некои страни од животот и од работата на Зографски, но со извесна сигурност може да се претпостави дека секое новооткриено дело не може битно да ги промени основната претстава и оценката за вредноста на неговата зографска или сликарска активност.